

СТАНОВИЩЕ

от доцент д-р Камелия Вунова – Нарлева
Висше Военноморско училище „Н. Й. Вапцаров”
професионалното направление 3.7 „Администрация и управление”,
член на научно жури за присъждане на образователна и научна степен
„доктор”,
професионално направление 3.7 „Администрация и управление”,
докторска програма „Икономика и управление (индустрия)”,
Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“

Автор на дисертационния труд: Фара Касем Насер

Научен ръководител: проф. д-р Снежанка Овчарова

Тема на дисертационния труд: „Влиянието на обучението и развитието на кариерата за успешното управление на банковия сектор в Ливан“

Настоящото становище е изготвено въз основа на Заповед на Ректора на Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“ № 271/ 02. 05. 2023 г. и в съответствие със Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото приложение (ППЗРАСРБ) и Наредбата за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ и научна степен „доктор на науките“ на Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“.

Дисертационното изследване на г-жа Фара Касем Насер на тема: „Влиянието на обучението и развитието на кариерата за успешното управление на банковия сектор в Ливан“ е задълбочен в теоретичен аспект дисертационен труд с доказан практически резултат. Приложеният научен подход от автора в изследваното и множеството емпирични проучвания по темата, доближават към работещ модел за насърчаване на банковата активност и по-конкретно, към по-успешното управление на банковия сектор.

В структурно отношение, дисертационният труд е разработен в съответствие с разпоредбите на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ. Състои се от въведение, изложение в три глави, заключение, набор от литературни източници и приложение. В дисертационния труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ са открити авторската позиция, практическата приложимост на направените предложения и приносите на изследователката, в областите, по които работи. Те се базират на съвременни и значими теоретични и емпирични анализи в сферите на актуалните

функции на управлението на човешките ресурси, техния системен подход и интерпретация.

В дисертационния труд се открояват редица приносни аспекти, *от които три с особена важност. Първият* е свързан с актуалността на темата, особено що се касае до глобализацията, промените в технологиите, политическата и икономическата среда. Тъй като глобалните икономики стават все по-базирани на знанието, нараства и приносът на организационното обучение като ключово конкурентното предимство. Приложението именно на този подход, със своята актуалност, неотложност и сложност, налага нов опит; приложение на съвременни управленски практики и отговорно отношение на ръководителите за насърчаване на успешното функциониране и развитие на банковия сектор.

Вторият приносен момент е свързан с методическите основи за изследване на влиянието на обучението и развитието на кариерата за успешното управление на банковия сектор. Изведеният концептуален модел и получените резултати от направените множество изследвания проектират изграждането на унифицирана методическа основа - научна новост - за анализ на функциите на управление на човешките ресурси в банковия сектор. За ролята и значимостта на дисертационното изследване е важно и уточнението, че формираната от автора методологическа основа се доказва в голяма степен посредством проведени множество емпирични изследвания, като например: обработка на вторични данни както вътре, така и извън банките, като се използват както местни, така и световни реферирани списания. Важна роля има и собственото изследване чрез провеждане на анкетно проучване сред банковия сектор, както и структурираното интервю сред директори на три водещи банки в Ливан.

Третият аспект е свързан с практическата полезност на дисертационния труд. Тук бих искала да открия извършения анализ по повод на доказателствата, че програмите за обучение и развитие оказват влияние върху уменията, способностите и знанията на обучаваните и им позволяват да станат по-компетентни, адаптивни и инициативни към постоянно променящата се среда на банковия сектор. Изследването на посочените и други аспекти в дисертационният труд доказват в голяма степен изведените в уводната част хипотези, като например, че банковият сектор в Ливан разработва различни програми за обучение, които да имат положително въздействие върху представянето на служителите на работното място; има значителни разлики във влиянието на обучението и развитието върху компетентността на административния и техническия персонал; съществува значителна връзка между придобитите умения и знания, получени от обучението и възприятията за представянето на служителите в банковия сектор и пр.

Посочените приноси са лично дело на автора. В обобщен вид, те представляват теоретични обобщения и практико-приложни решения на важни за банковия сектор проблеми с отражение към глобализацията, роботизацията, технологиите, политическата и икономическата среда, основани на знанието и на човешкия интелект.

Бъдещите изследвания на автора - г-жа Фара Касем Насер могат да бъдат съобразени и усъвършенствани със следните критични препоръки от теоретичен и приложен характер:

От съществено значение за развитие на темата е да се открият по-категорично релациите между отделните, но и взаимосвързани управленски функции в системата на управление на човешките ресурси. Така например, биха могли да се идентифицират релационни зависимости между *обучението и развитието с мотивацията и с възнаграждението*, като по този път биха могли да се дефинират както качествени, така и количествени критерии за експертно приложение на по-всеобхватен подход в управлението на човешките ресурси в банковия сектор.

На второ място, изследванията на г-жа Фара Касем Насер биха могли да се обогатят в бъдеще време с иновативната концепция за *„обучаващата се организация“*. Тя би имала полезност доколкото би спомогнала за по-обоснованото и нееднозначно дефиниране на *„успешното“* управление на човешките ресурси на банковия сектор. Съществен момент е извеждането и на принципните различия между *„традиционния“* и *„системния подход“* в обучението и развитието като системоопределящи функции в управлението на човешките ресурси.

Заключение:

*Като отчитам изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото приложение (ППЗРАСРБ) и Наредбата за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ и научна степен „доктор на науките“ на Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“, смятам, че дисертационният труд на г-жа Фара Касем Насер на тема: *„Влиянието на обучението и развитието на кариерата за успешното управление на банковия сектор в Ливан“* съдържа теоретични и приложни приноси, които отговарят за придобиване на научна степен „доктор“.*

22.05. 2023.

Варна

Подпис:

(Доцент д-р Камелия Вунова - Нарлева)